

**Česká školní inspekce
Moravskoslezský inspektorát**

INSPEKČNÍ ZPRÁVA

Čj. ČŠIT-186/22-T

Název	Základní škola Dany a Emila Zátopkových, Třinec, příspěvková organizace
Sídlo	Jablunkovská 501, 739 61 Třinec-Lyžbice
E-mail	reditel@zszatopkovych.eu
IČ	61955612
Identifikátor	600134270
Právní forma	příspěvková organizace
Zastupující	Ing. Magda Nogová
Zřizovatel	statutární město Třinec
Místo inspekční činnosti	Jablunkovská 501, 739 61 Třinec-Lyžbice
Termín inspekční činnosti	29. 3. 2022 – 1. 4. 2022

Inspekční činnost byla zahájena předložením pověření k inspekční činnosti.

Předmět inspekční činnosti

Inspekční činnost podle § 174 odst. 2 písm. b) a c) zákona č. 561/2004 Sb., o předškolním, základním, středním, vyšším odborném a jiném vzdělávání (školský zákon), ve znění pozdějších předpisů.

Zjišťování a hodnocení podmínek, průběhu a výsledků vzdělávání podle školních vzdělávacích programů pro základní a zájmové vzdělávání.

Zjišťování a hodnocení naplnění školních vzdělávacích programů.

Charakteristika

Základní škola Dany a Emila Zátokových, Třinec, příspěvková organizace (dále „škola“) vykonává činnost základní školy, školní družiny a školní jídelny.

V sídlištní budově pavilonového typu se k termínu inspekční činnosti vzdělávalo ve dvaceti pěti třídách základní školy 464 žáků. Čtyřiceti sedmi žákům byly diagnostikovány speciální vzdělávací potřeby a sedmnáct z nich bylo vzděláváno podle individuálního vzdělávacího plánu. V pěti odděleních školní družiny bylo zapsáno 119 žáků základní školy.

Škola se zaměřuje na sportovní výchovu, především atletiku a kopanou. Sportovní přípravu mají žáci již od 1. třídy.

Hodnocení podmínek vzdělávání

Statutární zástupce pověřený k řízení školy po dobu výkonu veřejné funkce ředitele školy (dále „statutární zástupce“) realizuje vlastní koncepci a strategii rozvoje školy, která je jasně a srozumitelně formulovaná a propojená se školními vzdělávacími programy. Ve svých koncepčních záměrech klade důraz na vytváření pozitivního klimatu, na podporu moderních trendů forem a metod práce ve vzdělávání, rozvoj informačních technologií, rozvoj tělesné zdatnosti a environmentální výchovy a na větší zapojení rodičů žáků do činností školy. Ve školním roce 2021/2022, na základě zkušeností s distanční výukou, došlo k úpravě školních vzdělávacích programů. Efektivní pravidla a mechanismy k organizování vlastní činnosti má škola zakotvena v řádech a vnitřních předpisech.

Systém řízení organizace je vzhledem k velikosti a charakteru subjektu nastaven efektivně. Část řídicích a kontrolních kompetencí je delegována na dvě zástupkyně a vedoucí metodických orgánů. Kontrolní systém hodnocení úrovně vzdělávání v základní škole a školní družině je dobře nastaven, opírá se o smysluplné evaluační procesy, které jsou pedagogy pozitivně vnímány. Vedení školy provádí hospitační činnost podle plánu, sleduje kvalitu práce pedagogů, efektivitu forem a metod práce, uplatňování poznatků z absolvovaného dalšího vzdělávání pedagogických pracovníků a poskytuje pedagogům konstruktivní zpětnou vazbu. Závěry hospitační činnosti jsou projednány na pedagogické radě školy. Procesy řízení i vyhodnocování jsou prováděny efektivně a vytváří dobré podmínky pro vzdělávání každého žáka. Vyhodnocována je rovněž účinnost přijatých opatření. Systém kontroly v oblasti školního stravování vykázal dílčí nedostatek.

Statutární zástupce realizuje plán manažerského a pedagogického rozvoje a získané poznatky uplatňuje v praxi, což má efektivní dopad na kvalitu řízení školy. Pravidelně si vyměňuje zkušenosti s kolegy okolních škol, zúčastňuje se školení zaměřených na legislativu, management, vzdělávání žáků se speciálními vzdělávacími potřebami a také na podporu odborného pedagogického růstu. Mezi členy pedagogického sboru probíhá aktivní a tvůrčí spolupráce. Prostřednictvím každodenní formální i neformální komunikace si předávají zkušenosti např. i formou vzájemných hospitací. Další vzdělávání pedagogických pracovníků je v poslední době často realizováno formou webinářů a probíhá podle plánu, který vychází z potřeb školy a zájmu pedagogů. Jeho zaměření na inovativní formy a metody práce (např. formativní hodnocení, metody kritického a logického myšlení, motivace žáků), prohlubování předmětové odbornosti (např. Hejného metoda), podporu rozvoje gramotností a společné vzdělávání. Poznatky z absolvovaného vzdělávání byly uplatňovány ve výuce.

Vedení školy aktivně vytváří pozitivní klima školy, které se projevuje ve velmi dobrých vzájemných vztazích mezi žáky a pedagogy. V případě ojedinělého problému škola obratem přijímá účinné opatření. Estetické prostředí všech prostor školy podporuje velmi příznivé pracovní klima, poskytuje žákům vhodné zázemí, klid a bezpečí s podporou vstřícného a empatického přístupu zaměstnanců v době jejich pobytu ve škole.

Nastavená spolupráce s vnějšími partnery je velmi přínosná pro zlepšování kvality vzdělávání žáků. Od poslední inspekce v roce 2014 byla provedena výstavba nové tělocvičny, rekonstrukce budovy školy, vznikly nové odborné učebny informatiky, chemie a zřízeny samostatné prostory školní družiny včetně sociálního zařízení. „Spolek Zátopkových“, který sdružuje rodiče žáků, finančně přispívá na kulturní a společenské akce pro žáky, rovněž pořídil venkovní učebnu a herní prvky umístěné na školním hřišti. Realizace projektové činnosti výrazně podporuje nákup nových učebních pomůcek (např. notebooky, tablety, interaktivní tabule) a průběžně probíhá obnova sportovního náčiní i dalšího spotřebního materiálu. Dobrá spolupráce se rozvíjí s okolními mateřskými, základními a středními školami a organizacemi podporujícími sportovní aktivity. Škola získává finanční podporu k úhradě stravného pro žáky, kteří ze sociálních důvodů nemohou využívat služeb školního stravování.

Ve škole je zřízeno školní poradenské pracoviště, které tvoří výchovný poradce, školní metodik prevence, speciální pedagog a sociální pedagog. Systém výchovného poradenství vzhledem k velikosti a typu školy i potřebám žáků je vhodně nastaven. Speciální pedagog ve spolupráci s učiteli i asistenty pedagoga koordinuje vzdělávání žáků se speciálními vzdělávacími potřebami, vede jejich dokumentaci, zajišťuje spolupráci se zákonnými zástupci, školskými poradenskými zařízeními a metodicky vede učitele při poskytování potřebných a doporučených podpůrných opatření. Společně pracují s třídními kolektivy a žáky s výchovnými problémy na základě systémově zpracovaného postupu, jehož součástí je i minimální preventivní program. Ve škole aktivně působí žákovský parlament, který tvoří dva zástupci každé třídy 5. až 9. ročníku. Prostřednictvím něho žáci podávají vedení školy podněty a návrhy k dění ve škole a angažují se v žákovských charitativních a společenských akcích.

K ekologickému chování jsou žáci školy vedeni cíleně a systematicky, jsou vybízeni ke třídění odpadu, šetrnému zacházení s vodou i energiemi a k ochraně přírody. Environmentální výchova je včleněna přímo do výuky vybraných předmětů, učitelé ji vhodně propojují s učivem v rámci mezipředmětových vztahů. Pečlivě jsou organizovány tematicky zaměřené exkurze, projektové dny a ozdravné pobyty založené na prožitkovém učení, badatelské výuce a na podpoře budování pozitivního vztahu a odpovědnosti k životnímu prostředí a přírodě.

Školní jídelna podporuje environmentální výchovu. Při sestavování jídelních lístků používá nastavený trend pestré a nutričně vyvážené stravy v souladu se zásadami zdravé výživy s ohledem na plnění výživových norem pro školní stravování. Projekty „Mléko do škol“, „Ovoce a zelenina do škol“ a mnohé jiné, do nichž se škola zapojuje, napomáhají žákům k osvojování návyků v oblasti zdravého životního stylu.

Problematické bezpečnosti a ochrany zdraví žáků škola věnuje patřičnou pozornost. Realizuje besedy s Policií České republiky a hasičským záchranným sborem. Sportovní zaměření školy se odráží v mírně zvýšené úrazovosti žáků, vesměs jde o drobné úrazy. Vchod do budovy školy je zabezpečen proti vniknutí cizích osob. Dopravní výchova je rozvíjena pravidelnými návštěvami dopravního hřiště v Třinci.

Hodnocení průběhu vzdělávání

Výuku v základní škole charakterizoval individuální empatický přístup učitelů zohledňující specifika jednotlivých žáků, rozvoj jejich sociálních, osobnostních a občanských kompetencí. Obsah učiva jednotlivých sledovaných vyučovacích hodin byl velmi dobře zvolen, činnosti na sebe plynule navazovaly, pestré formy a metody práce podporovaly efektivní využití času a vedly k dosažení stanovených dílčích cílů. Učitelé v hodinách efektivně využívali velmi dobré prostorové a materiální podmínky školy včetně digitálních technologií. Zadávané úlohy vyváženým způsobem zahrnovaly procvičování a prohlubování znalostí i získávání nových poznatků. Při jejich plnění žáci dovedli zodpovědně přistupovat k samostatné práci i činnostem vyžadujícím vzájemnou spolupráci. Žáci komunikovali na úrovni odpovídající jejich věku. Pozornost a aktivitu většiny žáků udržovaly motivační prvky, pestrá nabídka různorodých činností, včasné zařazování relaxačních a pohybových chvil. Přiměřené a srozumitelně formulované požadavky vycházely z poznatků vyvozených v předchozích hodinách. Dostatek prostoru byl věnován propojení učiva s praktickým životem. Potřebnou názornost dostatečně zabezpečovalo vhodné využití didaktických pomůcek a praktická ukázka. Učitelé efektivně rozvíjeli u žáků představivost a logické myšlení (např. prvky Hejného metody) a cíleně zvolenými úkoly podporovali u žáků rozvoj kritického myšlení a schopnost pracovat s předloženými informacemi. Pedagogové vytvářeli žákům dostatek příležitostí se aktivně zapojit do výuky, vyslovit vlastní názor nebo položit dotaz, vedli je k sebehodnocení. Dílčí zlepšení znalostí žáků podporovalo uplatňované formativní hodnocení s důrazem na pochvalu a ocenění jejich pokroku i momentálního výkonu. Závěrečné sebehodnocení žáků probíhalo většinou formou vyjádření vlastního pocitu. Příležitost ke zlepšení je v četnějším využívání diferenciac učiva vzhledem k nadaným žákům a větší podpoře samostatného využívání různých informačních zdrojů žáky, a to jak při řešení úloh, tak při slovní interpretaci získaných informací (např. vyhledávání, třídění, analyzování). Výuka cíleně rozvíjela u žáků jejich dovednosti, kreativitu, představivost, respektovány byly rozdílné individuální předpoklady pro daný předmět. Žáci prvního ročníku prokazovali velmi dobrou úroveň adaptace na školní prostředí, pohotově reagovali na pokyny vyučujících a bez problémů plnili zadané úkoly.

Sportovní zaměření školy je naplňováno v rámci tělesné výchovy, sportovních her, sportovní přípravy a pohybových kroužků. K realizaci výuky učitelé účelně a efektivně využívají hlavně dvě prostorné tělocvičny, venkovní hřiště s umělým povrchem včetně atletického oválu. Práce pedagogů ve sledované výuce byla na vysoké úrovni, podporovala zdravý životní styl a motivovala žáky k zapojování se do sportovních aktivit a soutěží. Byla důsledně uplatňována diferenciac dle schopností a dovedností jednotlivců.

Při výuce přírodovědných předmětů bylo podporováno kritického myšlení s využíváním zkušeností žáků z reálného života. Výuka probíhá především formou práce ve skupinách nebo dvojicích a byla založena na prožitkovém učení, pokusu a pozorování. V rámci výuky žáci často sledují dění v přírodě ve venkovním prostředí, nebo si k bližšímu studiu přinášejí přírodniny do školy.

Žákům se speciálními vzdělávacími potřebami byla věnována odpovídající pozornost. Výuku charakterizoval individuální přístup vyučujících k diagnostikovaným žákům, zohledňování jejich potřeb a dobrá spolupráce s asistenty pedagoga. Jejich práce byla přínosná pro všechny žáky.

Školní družina využívá ve své činnosti dobře vybavené vlastní prostory a další prostory školy např. školní hřiště, tělocvičny, vybrané odborné učebny. Jednotlivé odpočinkové, relaxační nebo řízené činnosti v zájmovém vzdělávání byly časově vyvážené a probíhaly v příjemné atmosféře. Aktivity účastníků ve sledovaných činnostech byly založeny na kooperaci žáků

při práci ve dvojicích a vedly k efektivnímu rozvoji jejich sociálních a pracovních kompetencí. K jednotlivým činnostem byli účastníci účelně motivováni a průběžně pozitivně slovně hodnoceni. Vhodně volené formy a metody vzdělávání vedly k dosažení vzdělávacího cíle a účelně podporovaly vytváření pozitivního klimatu.

Hodnocení výsledků vzdělávání

Vyučující v základní škole průběžně sledují a vyhodnocují dosažené výsledky i celkovou připravenost žáků k navazujícímu vzdělávání. Udržují si trvalý přehled o aktuální úrovni jejich znalostí a dovedností. Užívané hodnotící nástroje odpovídají věku žáků, zahrnují různé ústní nebo písemné formy ověřování znalostí a slouží k posuzování samostatných prací i společně řešených úkolů. V adaptačním období po distanční výuce měly především diagnostický význam. Pozitivně je oceňováno také projevení snahy a aktivní zapojení žáků do činností ve výuce. Průběžné výsledky vzdělávání jsou projednávány a vyhodnocovány v předmětových komisích. Vedení školy na pedagogických radách získaná data analyzuje, přijímá k nim opatření a vyhodnocuje rovněž účinnost dříve přijatých opatření ke zlepšení stavu. Na pedagogických radách jsou rovněž analyzovány související oblasti, např. absence, chování žáků, klima tříd, aktivity a úspěšnost žáků v soutěžích. O dosahovaných výsledcích škola průběžně informuje zákonné zástupce žáků prostřednictvím elektronických žakovských knížek, další informace včetně omluvenek jsou poskytovány prostřednictvím žakovských knížek v papírové podobě. Žáci školy dlouhodobě dosahují výborných výsledků ve sportovních soutěžích na městské, krajské i celorepublikové úrovni. Vzdělávací výsledky ověřované školou vykazují kolísavou úroveň znalostí žáků. Škola se pravidelně zúčastňuje také externích testování (např. „Diagnostika stavu znalostí žáků Moravskoslezského kraje“ ve 3., 5. a 7. ročníku), jejichž výsledky vykazují rovněž nestálou úroveň a pohybují se kolem průměru hodnoceného souboru škol. Na základě rozboru dosažených výsledků žáků v příslušných předmětových komisích škola přijímá opatření. Negativní dopady distanční výuky na výsledky ve vzdělávání žáků škola řeší individuální konzultací a skupinovým nebo individuálním doučováním.

Distanční výuku se škole podařilo pomocí efektivně nastavených nástrojů vládnout. Předáváním získaných zkušeností a osobním přístupem k jednotlivým žákům se učitelé snažili minimalizovat výraznější rozdíly ve znalostech žáků. Promyšleným plánováním výuky, individuální pomocí a organizací doučování se daří zabezpečit dostatečnou úroveň znalostí a dovedností potřebných pro bezproblémovou návaznost při dalším vzdělávání. Průběžným sledováním úrovně dosažených znalostí žáků v hodinách bylo patrné, že dochází k vyrovnání případných rozdílů vzniklých v průběhu distanční výuky.

Strategie podpory žákům s rizikem školní neúspěšnosti je dobře nastavena. Spolupráce vyučujících, individuální přístup při výuce a průběžné pravidelné doučování se pozitivně odráží ve výsledcích vzdělávání žáků. Někteří žáci s rizikem školní nespěšnosti však nemají o tuto podporu zájem. Ve školním roce 2020/2021 prospělo s vyznamenáním 51 % žáků, 44 % prospělo a zbývajících neprospěli.

Výchovná opatření jsou využívána efektivně, počet pochval výrazně převyšuje počet kázeňských opatření. Škola úspěšně realizuje činnosti k prevenci všech forem rizikového chování, nastavená pravidla uplatňuje bez zbytečného odkladu. K projevům náznaků rizikového chování žáků dochází ve škole jen ojediněle. Jednotlivé případy jsou operativně řešeny pohovory s žáky, eventuálně s jejich rodiči. Realizace preventivního programu podporuje žádoucí sociální chování s pozitivními výsledky, což se odráží v minimálním výskytu hodnocení se sníženým stupněm z chování. Škola pravidelně provádí dotazníkové šetření na klima školy.

Školní družina průběžně koordinuje své činnosti se základní školou a umožňuje žákům zapojit se do dalších forem mimoškolních aktivit, podporuje rozvoj základních kompetencí a talentu účastníků. Pravidelně bývá do odpoledního programu zařazen pohyb ve venkovním prostředí. Bohatý výběr zájmových aktivit vzdělávání (např. sportovní hry, stolní tenis, šachy, dovedné ruce, keramické, výtvarné) umožňuje žákům plnohodnotné trávení volného času. Činnosti účastníků jsou průběžně slovně hodnoceny, nejlepší výsledky jsou prezentovány na nástěnce a v případě výtvarných prací slouží k výzdobě společných prostor školy.

Závěry

Vývoj školy

- Od poslední inspekce došlo k výraznému zlepšení prostorových a materiálních podmínek školy pro vzdělávání.
- V procesu vzdělávání došlo k rozšíření používaných metod a forem výuky.

Silné stránky

- Využívání velmi dobrých prostorových a materiálních podmínek školy v průběhu výuky má pozitivní dopad na kvalitu vzdělávání žáků a realizaci zaměření školy.
- Uplatňování nových forem a metod práce ve vzdělávání přispívá k aktivnímu zapojení žáků do výuky.
- Přátelská atmosféra, vzájemný respektující a vstřícný vztah žáků a pedagogů má pozitivní vliv na klima školy a vzdělávací proces.
- Pravidelné dosahování výborných výsledků ve sportovních soutěžích.

Slabé stránky a/nebo příležitosti ke zlepšení

- V části sledované výuky nebyla v odpovídající šíři dostatečně využita diferenciací učiva vzhledem ke schopnostem nadaných žáků.
- Žáci dostávali ojediněle prostor pro využití různých informačních zdrojů včetně následné interpretace získaných poznatků.
- Nastavený kontrolní systém nebyl ve všech činnostech školy dostatečně efektivní.

Doporučení pro zlepšení činnosti školy

- Uplatňovat ve větší míře diferenciaci učiva vzhledem k nadaným žákům a častěji vést žáky k možnostem samostatného využívání informačních zdrojů.
- Provést účinné nastavení kontrolních mechanismů v celé organizaci.

Stanovení lhůty

Česká školní inspekce v souladu s § 175 odst. 1 školského zákona ukládá řediteli školy ve lhůtě do 15 dnů přijmout adekvátní opatření k prevenci nedostatků zjištěných při inspekční činnosti a ve stejné lhůtě písemně informovat Českou školní inspekci, jaká byla přijata opatření.

Zprávu zašlete na adresu Česká školní inspekce, Moravskoslezský inspektorát, Matiční 20, 702 00 Ostrava, případně prostřednictvím datové schránky (g7zais9), nebo na e-podatelnu csi.t@csicr.cz s připojením elektronického podpisu.

Seznam dokladů, o které se inspekční zjištění opírají

1. Pověření statutárního zástupce k řízení školy po dobu výkonu veřejné funkce ředitele školy ze dne 23. 11. 2010
2. Školní vzdělávací program pro základní vzdělávání s platností od 1. 9. 2021
3. Školní vzdělávací program pro školní družinu s platností od 1. 9. 2021
4. Dlouhodobý plán práce s platností od 1. 9. 2021 do 1. 9. 2026
5. Organizace školního roku 2021/2022 a plán práce s platností od 1. 9. 2021
6. Výroční zpráva o činnosti školy za školní rok 2020/2021 ze dne 2. 9. 2021
7. Třídní knihy základní školy, školní družiny vedené ve školním roce 2021/2022 (vybraný vzorek)
8. Plán práce ve školním roce 2021/2022 s platností od 1. 9. 2021
9. Plán hospitační činnosti ve školním roce 2021/2022 ze dne 1. 9. 2021
10. Plán dalšího vzdělávání pedagogických pracovníků na školní rok 2021/2022 ze dne 1. 9. 2021
11. Záznamy z pedagogických rad vedené ve školním roce 2021/2022
12. Hospitační záznamy z provedených hospitací vedením školy v základní škole a školní družině ve školním roce 2021/2022 (vybraný vzorek)
13. Dokumentace poradenského pracoviště ve školním roce 2021/2022 (vybraný vzorek)
14. Personální dokumentace pedagogických pracovníků školy vzhledem k dosaženému vzdělání a dalšímu vzdělávání pedagogických pracovníků (vybraný vzorek)
15. Školní matrika vedena ve školním roce 2021/2022 (vybraný vzorek)
16. Vybraná dokumentace k zajištění bezpečnosti a ochrany zdraví žáků ve školním roce 2021/2022 včetně knihy úrazů
17. Dokumentace k finančním podmínkám v roce 2020 a 2021 (vybraný vzorek)
18. Dokumentace ke školnímu stravování vedená ve školním roce 2020/2021 a 2021/2022 (vybraný vzorek)

Poučení

Podle § 174 odst. 11 školského zákona může ředitel školy podat připomínky k obsahu inspekční zprávy České školní inspekci, a to do 14 dnů po jejím převzetí. Případné připomínky zašlete na adresu, Česká školní inspekce, Moravskoslezský inspektorát, Matiční 20, 702 00 Ostrava, případně prostřednictvím datové schránky (g7zais9), nebo na e-podatelnu csi.t@csicr.cz s připojením elektronického podpisu, a to k rukám ředitelky inspektorátu.

Inspekční zprávu společně s připomínkami a stanoviskem České školní inspekce k jejich obsahu zasílá Česká školní inspekce zřizovateli a školské radě. Inspekční zpráva včetně připomínek je veřejná a je uložena po dobu 10 let ve škole nebo školském zařízení, jichž se týká, a v místně příslušném inspektorátu České školní inspekce. Zároveň je inspekční zpráva zveřejněna na webových stránkách České školní inspekce a v informačním systému InspIS PORTÁL.

Složení inspekčního týmu a datum vyhotovení inspekční zprávy

Mgr. Jan Szotkowski, školní inspektor,
vedoucí inspekčního týmu

Jan Szotkowski v.r.

Mgr. Kazimierz Worek, školní inspektor

Kazimierz Worek v. r.

Mgr. Irma Novotná, školní inspektorka

Irma Novotná v. r.

Mgr. Adéla Kulová, školní inspektorka

Adéla Kulová v. r.

Ing. Klára Kudlíková, kontrolní pracovnice

Klára Kudlíková v. r.

Ing. Martina Čaputová, školní inspektorka

Martina Čaputová v. r.

V Ostravě 25. 4. 2022

Datum a podpis ředitele školy potvrzující projednání a převzetí inspekční zprávy

Ing. Magda Nogová,
statutární zástupce

Magda Nogová v. r.

V Třinci 29. 4. 2022